ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004 *2009*

Σχέδιο έκθεσης
της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων
σχετικά με την αποστολή αντιπροσωπείας στην Πολωνία

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Wolfgang KREISSL-DÖRFLER

Εισαγωγή

Αντιπροσωπεία οκτώ βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μετέβη στην Πολωνία, όπου συμπληρώθηκε από δύο πολωνούς βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι οποίοι βρίσκονταν ήδη εκεί (βλέπε κατάλογο συμμετεχόντων – παράρτημα 1). Επικεφαλής της αποστολής ήταν ο κ. Patrick GAUBERT (PPE-DE) και εισηγητής ο κ. Wolfgang KREISSL-DÖRFLER (PSE). Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε από την 1η Απριλίου έως τις 3 Απριλίου 2008.

Η αντιπροσωπεία περιλάμβανε **δύο μέρη** (βλέπε σχέδιο προγράμματος – παράρτημα 2)**:**

- το πρώτο μέρος πραγματοποιήθηκε κυρίως την 1η και στις 2 Απριλίου και αφορούσε την κατάσταση της υποδοχής αιτούντων άσυλο και μεταναστών στην Πολωνία·
- το δεύτερο μέρος πραγματοποιήθηκε στις 3 Απριλίου και περιλάμβανε επίσκεψη στον Frontex.

Αντικείμενο του παρόντος σχεδίου έκθεσης είναι το πρώτο μέρος της αποστολής της αντιπροσωπείας, το οποίο επικεντρώθηκε στην κατάσταση της υποδοχής αιτούντων άσυλο και μεταναστών στην Πολωνία.

Σκοπός του εν λόγω μέρους της αποστολής της αντιπροσωπείας ήταν να εξακριβώσει ιδίοις όμμασι την κατάσταση της υποδοχής αιτούντων άσυλο και μεταναστών στην Πολωνία και να κατανοήσει τον τρόπο εφαρμογής ορισμένων συγκεκριμένων ευρωπαϊκών οδηγιών και κανονισμών:

- οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη[1] (οδηγία για την υποδοχή),
- οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα[2] (οδηγία για τις διαδικασίες)
- κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας[3] (κανονισμός Δουβλίνο ΙΙ).

Πλαίσιο

Η επίσκεψη εντάσσεται στη σειρά επισκέψεων που πραγματοποίησαν βουλευτές της Επιτροπής LIBE για να διαπιστώσουν επιτόπου τις συνθήκες κράτησης των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ. Της εν λόγω επίσκεψης στην Πολωνία προηγήθηκαν παρεμφερείς αποστολές αντιπροσωπειών στην Ιταλία (Lampedusa), στην Ισπανία (Ceuta και Melilla, Κανάριοι Νήσοι), στη Γαλλία (Παρίσι), στη Μάλτα, στην Ελλάδα (Σάμος και Αθήνα), στο Βέλγιο, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις Κάτω Χώρες.

Πρόγραμμα της αντιπροσωπείας:

Λόγω των χρονικών περιορισμών, η επίσκεψη επικεντρώθηκε σε **δύο κέντρα: το φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Lesznowola** και **το φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Biała Podlaska**. Ωστόσο, τα μέλη της αντιπροσωπείας αποφάσισαν την πραγματοποίηση επισκέψεων σε ορισμένα **κέντρα υποδοχής** από την κ. Urszula GACEK και την κ. Genowefa GRABOWSKA, για λογαριασμό της αντιπροσωπείας LIBE, και ότι οι παρατηρήσεις τους θα προστεθούν στην τελική έκθεση της επιτροπής LIBE σχετικά με την αντιπροσωπεία.

Το πρόγραμμα της αντιπροσωπείας περιλάμβανε, με χρονολογική σειρά, τα ακόλουθα:

- συνάντηση με οργανισμούς και ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε θέματα μετανάστευσης και ασύλου στην Πολωνία (Τρίτη 1η Απριλίου 2008)
- ενημερωτική συνάντηση, με σκοπό την παρουσίαση των κύριων γραμμών της πολωνικής πολιτικής ασύλου, με τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, τον Διευθυντή του Τμήματος Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοίκησης, τον Διευθυντή του Γραφείου Διεθνούς Συνεργασίας της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και με εκπροσώπους της συνοριοφυλακής (Τρίτη 1η Απριλίου 2008)
- συνάντηση με τον κ. Piotr STACHAŃCZYK, υφυπουργό Εσωτερικών και Διοίκησης (Τετάρτη 2 Απριλίου 2008).

Πριν από τη μετάβασή της στην Πολωνία, η αντιπροσωπεία έλαβε σημαντικές πληροφορίες από την πολωνική κυβέρνηση καθώς και από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και από τα γραφεία στην ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και Εξορίστους (ECRE), του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ), της Επιτροπής Εκκλησιών για τους Μετανάστες στην Ευρώπη (CCME), της Διεθνούς Αμνηστίας, του Παρατηρητηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Human Rights Watch), της Ευρωπαϊκής

[1] *Επίσημη Εφημερίδα L 031, της 06/02/2003, σελ. 0018 – 0025*
[2] *Επίσημη Εφημερίδα L 326, της 13/12/2005, σελ. 0013 – 0034*
[3] *Επίσημη Εφημερίδα L 050, της 25/02/2003, σελ. 0001 – 0010*

Ένωσης για τα δικαιώματα του ανθρώπου (AEDH) και της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (FIDH).

Στους βουλευτές παρασχέθηκαν επίσης αντίγραφα εγγράφων της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και ΜΚΟ καθώς και έγγραφα της πολωνικής κυβέρνησης σχετικά με τους όρους ασύλου και μετανάστευσης στην Πολωνία.

Την αντιπροσωπεία συνόδευσαν η Οπτικοακουστική Υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία συνεργάσθηκε με συνεργείο τοπικού τηλεοπτικού σταθμού, και ένας φωτογράφος, με σκοπό την παρουσίαση της συγκεκριμένης ευρωπαϊκής δραστηριότητας μέσω του Europe by Satellite (EbS). Η επίσκεψη έτυχε ικανοποιητικής κάλυψης από τον Τύπο. Επιτράπηκε η είσοδος στα κέντρα στους δημοσιογράφους, στον φωτογράφο και στο τηλεοπτικό συνεργείο. Την τελευταία ημέρα, 3 Απριλίου 2008, οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διοργάνωσαν συνέντευξη Τύπου.

Ιστορικό

Νομοθετικό πλαίσιο

Το εθνικό νομικό πλαίσιο για τους αλλοδαπούς και το άσυλο περιλαμβάνει κυρίως τα εξής:
- τον νόμο της 13ης Ιουνίου 2003 για τους αλλοδαπούς (νόμος για τους αλλοδαπούς, ο οποίος τροποποιήθηκε το 2005 και το 2007)·
- τον νόμο της 13ης Ιουνίου 2003 για την παροχή προστασίας στους αλλοδαπούς στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Ορισμένα από τα μέτρα που περιέχονται στους εν λόγω νόμους τροποποιήθηκαν με τον νόμο της 14ης Ιουλίου 2006 σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και παραμονής σε πολωνικό έδαφος.

Ο νόμος για την προστασία των αλλοδαπών, όπως και ο πρώην νόμος για τους αλλοδαπούς του 1997, περιέχει διατάξεις σχετικά με τις διαδικασίες και τις πρακτικές για τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα, τις έννοιες της ασφαλούς τρίτης χώρας και της χώρας καταγωγής, τις πρόδηλα αβάσιμες περιπτώσεις, διατάξεις για συμπληρωματική μορφή προστασίας, την προσωρινή προστασία και το άσυλο. Περιγράφει επίσης τη νομική κατάσταση των ασυνόδευτων παιδιών αιτούντων άσυλο και παρέχει πρόσθετους μηχανισμούς προστασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες (θύματα βίας).

Αρχές αρμόδιες για τη μεταναστευτική πολιτική και την πολιτική ασύλου

Το «Ministerstwo Spraw Wewnetrznych i Administracji» (*Υπουργείο Εσωτερικών και Διοίκησης*) είναι γενικά αρμόδιο για τις πολιτικές μετανάστευσης και τα ζητήματα που αφορούν τους πρόσφυγες, τους νόμιμους και τους παράνομους μετανάστες.

Στο Υπουργείο υπάγεται η «Urzed do Spraw Repatriacji i Cudzoziemcow» (*Πολωνική Υπηρεσία Αλλοδαπών*, πρώην *Πολωνική Υπηρεσία Επαναπατρισμού και Αλλοδαπών*), η οποία είναι αρμόδια για την BOO, τη διοικητική αρχή που οργανώνει και διαχειρίζεται τα ανοικτά κέντρα υποδοχής.

Το Υπουργείο ελέγχει επίσης την «Komenda Glowna Policji» (*Αστυνομία*) και τη «Komenda Glowna Strazy Granicznej» (*Συνοριοφυλακή*), αμφότερες αρμόδιες για τα κλειστά κέντρα κράτησης.

Ποιοι είναι οι μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο;

Από την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Μάιο του 2004, οι δύο κύριες πηγές μετανάστευσης στην Πολωνία είναι οι εξής:

- η νόμιμη και παράνομη μετανάστευση πολιτών από κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης (κυρίως Ουκρανία και Λευκορωσία), οι οποίοι αναζητούν εποχιακή εργασία·
- η μεγάλη εισροή, κυρίως από το 2002, τσετσένων αιτούντων άσυλο (90% των αιτούντων άσυλο).

Διαδικασία ασύλου

Επί του παρόντος, υπάρχει μία διαδικασία ασύλου, αλλά υπάρχουν δύο διαφορετικά καθεστώτα τα οποία μπορούν να χορηγηθούν στους αλλοδαπούς: το καθεστώς πρόσφυγα και η άδεια ανεκτής παραμονής.

Το καθεστώς πρόσφυγα χορηγείται εάν ο αλλοδαπός πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Γενεύης, της οποίας η Πολωνία είναι συμβαλλόμενο μέρος από το 1991.

Η άδεια ανεκτής παραμονής θεσπίσθηκε το 2003 και έκτοτε παρατηρείται έντονη τάση αντικατάστασης του καθεστώτος πρόσφυγα με αυτόν τον τύπο προστασίας. Οι δικαιούχοι άδειας ανεκτής παραμονής απολαμβάνουν τα περισσότερα από τα δικαιώματα που παρέχονται στους πρόσφυγες, αλλά υπάρχουν και διαφορές.

Η διαδικασία ασύλου ξεκινά με την αυτοπρόσωπη υποβολή αίτησης από τον αλλοδαπό στον πρόεδρο της Υπηρεσίας Επαναπατρισμού και Αλλοδαπών.

Ο αλλοδαπός υποβάλλει την αίτηση αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα μέσω του διοικητή της μονάδας συνοριοφυλακής. Αλλοδαπός ο οποίος δεν δικαιούται να εισέλθει στο έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας μπορεί να υποβάλει την αίτηση κατά τον συνοριακό έλεγχο στην είσοδο στη Δημοκρατία της Πολωνίας, στο σημείο ελέγχου.

Οι συνοριοφύλακες ενημερώνουν τον ενδιαφερόμενο σε γλώσσα την οποία κατανοεί σχετικά με τις διαδικασίες και τις αρχές της διαδικασίας χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα καθώς και σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.

Οι συνοριοφύλακες συγκεντρώνουν πληροφορίες από τον ενδιαφερόμενο (ταυτότητα, χώρα καταγωγής, φωτογραφίες και δακτυλικά αποτυπώματα, θεωρήσεις ή άδειες διαμονής, διαδρομή ταξιδίου) και αποστέλλουν την αίτηση στον πρόεδρο της Υπηρεσίας, εντός 48 ωρών.

Η απόφαση περί χορήγησης ή άρνησης χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα πρέπει να ληφθεί εντός προθεσμίας 6 μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Η απόφαση άρνησης χορήγησης του καθεστώτος πρόσφυγα λόγω προδήλως αβάσιμης αίτησης πρέπει να ληφθεί εντός προθεσμίας 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Οι αποφάσεις του προέδρου της Υπηρεσίας περί χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του Συμβουλίου Προσφύγων. Η απόφαση του Συμβουλίου Προσφύγων εκδίδεται εντός προθεσμίας ενός μηνός από την άσκηση του ενδίκου μέσου από τον αλλοδαπό.

Οι αλλοδαποί που υποβάλλουν αίτηση χορήγησης καθεστώτος πρόσφυγα είναι ελεύθεροι να επικοινωνήσουν με εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες καθώς και με οποιαδήποτε οργάνωση που ασχολείται βάσει του νόμου με θέματα

προσφύγων.

Κέντρα κράτησης – κέντρα υποδοχής

Στην Πολωνία, υπάρχουν κέντρα υποδοχής (ανοικτά) και κέντρα κράτησης (κλειστά). Η μεγάλη πλειονότητα των αιτούντων άσυλο στην Πολωνία βρίσκονται σε κέντρα υποδοχής.

Πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση χορήγησης ασύλου κατά τη διάρκεια συνοριακού ελέγχου, το οποίο δεν έχει δικαίωμα εισόδου στην Πολωνία, ή πρόσωπο που βρίσκεται παράνομα στην Πολωνία, είναι δυνατόν να κρατηθεί σε κέντρο.

Εάν το πρόσωπο εισέλθει νόμιμα στην Πολωνία και ζητήσει άσυλο, δικαιούται να αναμείνει την απόφαση σχετικά με την αίτησή του υπό συνθήκες ελευθερίας.

Α. Κέντρα κράτησης

Υπάρχουν δύο τύποι κέντρων κράτησης, υπό την αρμοδιότητα της αστυνομίας ή της συνοριοφυλακής, στα οποία κρατούνται παράνομοι αλλοδαποί:

- 5 φυλασσόμενα κέντρα αλλοδαπών. Το κέντρο κράτησης στο Lesznowola, χωρητικότητας 132 θέσεων, τελεί υπό τη διαχείριση της αστυνομίας. Πρόκειται για ένα κέντρο κράτησης στο οποίο επιτρέπεται να κρατούνται οικογένειες. Οι αρχές κατασκεύασαν και άνοιξαν πρόσφατα τέσσερα νέα φυλασσόμενα κέντρα στο Bialystok, το Ketrzyn, το Biala Podlaska και το Przemysl. Τα έργα κατασκευής χρηματοδοτήθηκαν εν μέρει από το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Πρόσφυγες.

  Ο πλήρης κατάλογος έχει ως εξής:

Φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Lesznowola (αστυνομία)	131 θέσεις
Φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Przemyśl (συνοριοφυλακή)	138 θέσεις
Φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Kętrzyn (συνοριοφυλακή)	150 θέσεις
Φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Biała Podlaska (συνοριοφυλακή)	152 θέσεις
Φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Białystok (συνοριοφυλακή)	142 θέσεις

- 14 κέντρα κράτησης με σκοπό την απέλαση: προκειμένου να κρατηθεί ένας αλλοδαπός σε κέντρο απέλασης, πρέπει να υπάρχουν υποψίες ότι δεν θα τηρήσει τους ισχύοντες κανόνες στο φυλασσόμενο κέντρο.

  Κέντρα κράτησης με σκοπό την απέλαση, τα οποία διαχειρίζεται η αστυνομία

στο Wrocław (ανακαίνιση)	28 θέσεις
στο Włocławek	32 θέσεις
στο Katowice (ανακαίνιση)	30 θέσεις
στο Konin	30 θέσεις

  Κέντρα κράτησης με σκοπό την απέλαση, τα οποία διαχειρίζεται η συνοριοφυλακή

Περιφερειακή μονάδα Nadwiślański στη Βαρσοβία	49 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Łużycki στο Lubań	9 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Pomorski στο Szczecin	33 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Lubuski στο Krosno Odrzańskie	56 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Sudecki στο Kłodzko	3 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Karpacki στο Nowy Sącz	6 θέσεις

Περιφερειακή μονάδα Bieszczadzki στο Przemyśl	38 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Warmińsko-Mazurski στο Kętrzyn	30 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Nadbużański στο Biała Podlaska	24 θέσεις
Περιφερειακή μονάδα Podlaski στο Białystok	15 θέσεις

Νομικοί λόγοι για την έκδοση εντολής κράτησης
Οι αλλοδαποί επιτρέπεται να κρατηθούν από τη συνοριοφυλακή ή την αστυνομία για μέγιστο διάστημα 48 ωρών. Μετά την παρέλευση του εν λόγω χρονικού διαστήματος, η εντολή κράτησης πρέπει να εκδοθεί από το δικαστήριο.

Δικαίωμα προσφυγής κατά της εντολής κράτησης
Ο κρατούμενος έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής εντός επτά ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της απόφασης του δικαστηρίου. Η προσφυγή εξετάζεται αμέσως από το δικαστήριο.

Διάρκεια κράτησης
Η διάρκεια της κράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 90 ημέρες. Μπορεί, ωστόσο, να παραταθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εάν η εν λόγω παράταση είναι αναγκαία για την εκτέλεση της απόφασης απέλασης, η οποία δεν εκτελέσθηκε από υπαιτιότητα του αλλοδαπού. Η περίοδος κράτησης στο φυλασσόμενο κέντρο ή σε εγκατάσταση για άτομα που συνελήφθησαν με σκοπό την απέλαση δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος.

Επικοινωνία με ΜΚΟ
Σύμφωνα με τον νόμο της 13ης Ιουνίου 2003 για τους αλλοδαπούς, αλλοδαπός ο οποίος κρατείται σε φυλασσόμενο κέντρο ή σε εγκατάσταση για άτομα που συνελήφθησαν με σκοπό την απέλαση έχει δικαίωμα επικοινωνίας με τους ακόλουθους φορείς: τις πολωνικές αρχές, διπλωματικούς αντιπροσώπους και ΜΚΟ. Μπορεί να συναντηθεί διά ζώσης με τους οικείους του σε ξεχωριστές αίθουσες που προορίζονται για τον σκοπό αυτόν.
Ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται σε γλώσσα την οποία κατανοεί σχετικά με τις οργανώσεις οι οποίες είναι εκ του νόμου αρμόδιες για θέματα προσφύγων. Δικαιούται να αλληλογραφεί και να επικοινωνεί τηλεφωνικά με τις εν λόγω οργανώσεις.

Συνθήκες στα κέντρα
Μόλις τοποθετηθεί σε κέντρο κράτησης ή σε φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών, ο αλλοδαπός υποβάλλεται αμέσως σε ιατρικές εξετάσεις και, εφόσον είναι αναγκαίο, σε υγειονομική θεραπεία.

Υπάρχει διαχωρισμός ανδρών και γυναικών. Οι αλλοδαποί που συνοδεύονται από ανηλίκους συστεγάζονται. Επιπλέον, εάν ένας ασυνόδευτος ανήλικος τοποθετηθεί σε φυλασσόμενο κέντρο κράτησης, τοποθετείται σε χωριστό μέρος του κέντρου, ώστε να αποφευχθεί η επαφή του με ενηλίκους.

Οι γυναίκες έως τον 7ο μήνα της εγκυμοσύνης μπορούν να τοποθετηθούν σε κέντρο κράτησης με σκοπό την απέλαση. Μετά το εν λόγω χρονικό όριο, οι έγκυοι μεταφέρονται σε φυλασσόμενο κέντρο κράτησης, όπου οι συνθήκες είναι καλύτερες.

Οι αλλοδαποί των οποίων η ψυχολογική κατάσταση υποδηλώνει ότι υπήρξαν θύματα βίας και οι αλλοδαποί με αναπηρίες δεν τοποθετούνται σε φυλασσόμενα κέντρα ούτε σε κέντρα με σκοπό την απέλαση.

Β. Ανοικτά κέντρα υποδοχής

Τα πρόσωπα που υπέβαλαν αίτηση χορήγησης ασύλου δικαιούνται συνδρομής κατά το διάστημα της διαδικασίας και για διάστημα 14 ημερών από την έκδοση της οριστικής απόφασης.

Η συνδρομή μπορεί να λάβει τη μορφή στέγασης σε κέντρο υποδοχής ή οικονομικής ενίσχυσης για τη διαμονή σε άλλο σημείο στην επικράτεια της χώρας. Επιπλέον, παρέχεται ιατρική περίθαλψη σε όλους. Η συνδρομή μπορεί να περιλαμβάνει επίσης την παροχή βοήθειας για τον οικειοθελή επαναπατρισμό από το έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας.

Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι τοποθετούνται σε ειδικά κέντρα και ορφανοτροφεία με ειδικά τμήματα για ασυνόδευτους αλλοδαπούς.

Τα κέντρα υποδοχής διαχειρίζεται η BOO (υπηρεσία οργάνωσης κέντρων για αλλοδαπούς), υπό την αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών.
Η BOO διαθέτει δικά της κέντρα καθώς και κέντρα τα οποία μισθώνει από ιδιωτικές εταιρείες. Το 2007, η BOO διαχειριζόταν 20 κέντρα.

Κέντρα υποδοχής στην Πολωνία[1] στις 21 Φεβρουαρίου 2008:

α/α	Κέντρο	Αριθμός θέσεων	Αριθμός αλλοδαπών που διαμένουν επί του παρόντος στο κέντρο
1	Dębak	250	335
2	Łuków	261	286
3	Łomża	240	257
4	Białystok B	210	246
5	Białystok I	295	451
6	Kolonia Horbów	150	51
7	Bezwola	250	386
8	Kołbiel	190	210
9	Lublin	175	247
10	Czerwony Bór	242	290
11	Wołomin	212	209
12	Warszawa-Wola	180	247
13	Moszna	200	241
14	Radom	241	285
15	Linin	330	415
16	Warszawa-Siekierki	200	194
17	Warszawa – Bielany	300	461
18	Leonów	242	245
19	Smoszewo	200	209
20	Puste Łąki	180	215
	Υπηρεσίες εκτός κέντρου		966
	Σύνολο		6447

Η κοινωνική βοήθεια που παρέχεται στους αιτούντες άσυλο συνίσταται στα εξής:

- στέγαση στα κέντρα
- διατροφή – όλα τα γεύματα στην καντίνα
- εισιτήρια για τα δημόσια μέσα μεταφορών
- μηνιαία οικονομική βοήθεια για την αγορά ειδών προσωπικής υγιεινής και για μικροέξοδα

[1] Δεδομένα που παρασχέθηκαν από την πολωνική κυβέρνηση ενόψει της αποστολής αντιπροσωπείας.

- ρούχα και υποδήματα
- μαθήματα πολωνικής γλώσσας – Σε όλα τα κέντρα τα παιδιά και οι ενήλικοι έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν μαθήματα πολωνικής γλώσσας. Τα παιδιά που έχουν αξιολογηθεί από τους εκπαιδευτικούς μπορούν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα σε σχολεία της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπλέον, σε ορισμένα κέντρα υπάρχουν νηπιαγωγεία τα οποία διαχειρίζονται οι αιτούντες άσυλο·
- πρόσβαση σε δημόσια σχολεία, σχολικό υλικό και βιβλία καθώς και κάλυψη όλων των δαπανών που προκύπτουν από τα έξοδα της εκπαίδευσης στα σχολεία
- ιατρική περίθαλψη στα κέντρα ή ιατρική θεραπεία εκτός των κέντρων
- οικονομικό επίδομα για την κάλυψη των εξόδων διαμονής στο έδαφος της Πολωνίας για τους αιτούντες άσυλο για τους οποίους δεν συνιστάται η διαμονή στο κέντρο λόγω της κατάστασης της υγείας τους ή για λόγους προσωπικής ασφάλειας.

Ένα ακόμη καθήκον της ΒΟΟ είναι η ανάληψη της επιμέλειας των ασυνόδευτων ανήλικων αλλοδαπών: υπάλληλος της ΒΟΟ, ο οποίος διορίζεται επιμελητής του ενηλίκου, επιβλέπει την παροχή στον εν λόγω ανήλικο κατάλληλων συνθηκών στέγασης, πρόσβασης στην εκπαίδευση και την ιατρική περίθαλψη, συμμετέχει στη διευθέτηση του ελεύθερου χρόνου του, συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών δραστηριοτήτων, και επικοινωνεί με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, κανονιστικός σκοπός των οποίων είναι να ενεργούν για την ευημερία των ανηλίκων ή των προσφύγων, προκειμένου να βρεθούν συγγενείς του ανηλίκου.

Συνάντηση με οργανισμούς και ΜΚΟ, Τρίτη 1η Απριλίου 2008

Την πρώτη ημέρα, οι αντιπρόσωποι είχαν γεύμα εργασίας με τους ακόλουθους οργανισμούς που επισκέπτονται τακτικά τα κέντρα κράτησης ή δραστηριοποιούνται με οποιονδήποτε άλλο τρόπο στους τομείς του ασύλου και της μετανάστευσης (βλέπε παράρτημα 3):

- Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες,
- Διεθνής Αμνηστία – παράρτημα Πολωνίας,
- Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) – παράρτημα Πολωνίας,
- Ίδρυμα του Ελσίνκι για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Πολωνία,
- Caritas Πολωνία,
- Κέντρο νομικής αρωγής Halina Niec (HNLAC),
- Πολωνική Ανθρωπιστική Οργάνωση,
- Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (Ένωση για τη νομική παρέμβαση),
- Κέντρο νομικής αρωγής του Πανεπιστημίου της Βαρσοβίας,
- The Rule of Law Foundation,
- Κέντρο ερευνών για τη μετανάστευση,
- Σχολή Κοινωνικής Ψυχολογίας της Βαρσοβίας.

Αρχικά, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και οι ΜΚΟ παρουσίασαν τη δραστηριότητά τους. Ανέφεραν ότι, καθώς αυξάνει ο αριθμός των προσφύγων, αρχίζουν να αντιμετωπίζουν ελλείψεις προσωπικού για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων τους στο ίδιο επίπεδο όπως προηγουμένως.

Οι οργανισμοί πραγματοποίησαν μια σύντομη **παρουσίαση του συστήματος**.

Οι ΜΚΟ επιβεβαίωσαν ότι, στην Πολωνία, η μεγάλη πλειονότητα των αιτούντων άσυλο

στεγάζονται στα κέντρα υποδοχής. Στα τέλη του 2007 υπήρχαν 21 κέντρα, στα οποία στεγάζονταν 6281 άτομα. Μόνον 600 – 700 άτομα βρίσκονταν σε κέντρα κράτησης.

Το 2007 η εισροή νέων αιτούντων άσυλο, οι επαναλαμβανόμενες αιτήσεις και η επιστροφή αιτούντων άσυλο βάσει του κανονισμού «Δουβλίνο ΙΙ» (571 άτομα) προκάλεσαν κατάσταση συνωστισμού στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις υποδοχής στη χώρα. Έτσι, οι αρχές αναγκάσθηκαν να αυξήσουν τον αριθμό των εν λόγω εγκαταστάσεων.

Οι ΜΚΟ υπενθύμισαν ότι υπάρχουν δύο τύποι κέντρων κράτησης. Στα κέντρα κράτησης με σκοπό την απέλαση οι συνθήκες για τους κρατούμενους είναι αυστηρότερες – δεν είναι δυνατόν να σταλεί σε αυτά οποιοσδήποτε, αλλά σε περίπτωση αυξημένης εισροής μεταναστών και αιτούντων άσυλο ενδέχεται να καταλήξουν στα συγκεκριμένα κέντρα περισσότερα άτομα.

Οι ΜΚΟ εξήγησαν τη **διαφορά μεταξύ του καθεστώτος πρόσφυγα βάσει της Σύμβασης της Γενεύης και της άδειας ανεκτής παραμονής.**

Οι ΜΚΟ προβληματίζονται για τον τρόπο με τον οποίο οι πολωνικές αρχές ερμηνεύουν τη Σύμβαση της Γενεύης: η Πολωνία απαιτεί την απόδειξη *ατομικού* φόβου δίωξης, προκειμένου να μπορέσει ο ενδιαφερόμενος να επωφεληθεί από το καθεστώς πρόσφυγα βάσει της Σύμβασης της Γενεύης. Επιπλέον, από πολιτική άποψη, οι πολωνικές αρχές ερμηνεύουν τη Σύμβαση μάλλον αυστηρά.

Η άδεια ανεκτής παραμονής συγκαταλέγεται στις μορφές προστασίας που παρέχονται στους αλλοδαπούς. Ο αλλοδαπός μπορεί να λάβει την εν λόγω άδεια, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η επιστροφή του δεν είναι δυνατή παρά μόνο σε μια χώρα στην οποία απειλούνται η ζωή και η ασφάλειά του, στην οποία ο αλλοδαπός ενδέχεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια, ταπεινωτική ή απάνθρωπη μεταχείριση, καταναγκαστική εργασία, στην οποία μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη ή να καταδικασθεί χωρίς να υπάρχει νομική βάση·

β) η επιστροφή του δεν είναι δυνατή για λόγους ανεξάρτητους από τον αρμόδιο για την εκτέλεση της απόφασης φορέα.

Ένας αλλοδαπός μπορεί να λάβει άδεια ανεκτής παραμονής, εάν η μεταφορά του σε μια άλλη χώρα δεν επιτραπεί κατόπιν απόφασης της πολωνικής δικαιοσύνης ή του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Οι πρόσφυγες και τα πρόσωπα στα οποία χορηγείται άδεια ανεκτής παραμονής έχουν τα ίδια κοινωνικά δικαιώματα με τους πολωνούς πολίτες. Δικαιούνται κοινωνικά επιδόματα βάσει του νόμου περί κοινωνικής βοήθειας της 12ης Μαρτίου 2004. Ωστόσο, από ορισμένες απόψεις, το καθεστώς της ανεκτής παραμονής είναι λιγότερο ευνοϊκό από εκείνο του πρόσφυγα: για παράδειγμα, το πρόγραμμα ατομικής ένταξης (οικονομική βοήθεια και μαθήματα γλώσσας) παρέχεται μόνον σε αναγνωρισμένους πρόσφυγες και όχι σε κατόχους άδειας ανεκτής παραμονής.

Νομική αρωγή

Δεν υπάρχει δημόσιο σύστημα νομικής αρωγής, με εξαίρεση για τη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου. Η νομική αρωγή παρέχεται από ΜΚΟ. Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η κυβέρνηση προσπαθεί να θεσπίσει ένα δημόσιο

σύστημα νομικής αρωγής· η νομοθετική πρόταση αναμένεται να εξετασθεί από το κοινοβούλιο κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2008.

Παιδιά
Δεν επιτρέπεται η κράτηση ασυνόδευτων ανήλικων αλλοδαπών ηλικίας κάτω των 17 ετών. Βρίσκονται σε κέντρα για παιδιά, όπου οι συνθήκες διαβίωσης είναι καλές και έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση.

Τα παιδιά που είναι με την οικογένειά τους μπορούν να τοποθετηθούν σε κέντρα κράτησης με την οικογένειά τους· δεν υπάρχει κατάλληλη πρόσβαση στην εκπαίδευση στα εν λόγω κέντρα.

Σχόλια σχετικά με τα κέντρα κράτησης

Διάρκεια κράτησης: Σύμφωνα με τις ΜΚΟ, η κράτηση μπορεί να διαρκέσει έως 12 μήνες.

Προσφυγή κατά της κράτησης
Σύμφωνα με τις ΜΚΟ, η προθεσμία των επτά ημερών για την άσκηση προσφυγής δεν επαρκεί για τους κρατούμενους, ώστε να επικοινωνήσουν με επαγγελματίες και να λάβουν τη βοήθειά τους. Σε πολλές περιπτώσεις, επικοινωνούν με την ένωση Halina Nieć και με το Ίδρυμα του Ελσίνκι, που βρίσκονται στην Κρακοβία και στη Βαρσοβία αντίστοιχα, αλλά πολύ συχνά δεν υπάρχει αρκετός χρόνος για την κίνηση της διαδικασίας και τη συλλογή πληροφοριών.

Συνθήκες κράτησης
Σύμφωνα με ΜΚΟ, οι συνθήκες είναι αυστηρές: οι κρατούμενοι μένουν περιορισμένοι στα κελιά τους για πολύ μεγάλα χρονικά διαστήματα, υπάρχουν περιορισμοί στην άσκηση σε εξωτερικό χώρο, έλλειψη κοινωνικών – ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, δυσκολία επικοινωνίας με το προσωπικό (γλωσσικοί φραγμοί). Σύμφωνα με ΜΚΟ, το προσωπικό θα έπρεπε να είναι καλύτερα καταρτισμένο, ιδίως στις ξένες γλώσσες, και θα έπρεπε να υπάρχουν περισσότεροι κοινωνικοί λειτουργοί.

Όποτε αυτό είναι εφικτό, οι κρατούμενοι στεγάζονται ανάλογα με τη γλώσσα και τις πολιτισμικές ομάδες στις οποίες ανήκουν. Άνδρες και γυναίκες στεγάζονται χωριστά. Οι οικογένειες και οι ανήλικοι δεν επιτρέπεται να κρατούνται με σκοπό την απέλαση. Αποστέλλονται στο φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Lesznowola.

Σύμφωνα με ΜΚΟ, οι υγειονομικές εγκαταστάσεις δεν είναι σύμφωνες προς τους κανόνες υγιεινής. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις δεν επαρκούν για τον αριθμό των κρατουμένων και χρειάζονται όλες ανακαίνιση.

Πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη: οι ΜΚΟ υπενθύμισαν ότι, σύμφωνα με την πολωνική νομοθεσία, πρέπει να παρέχεται στους αλλοδαπούς ιατρική συνδρομή, μεταξύ άλλων και για θέματα ψυχικής υγείας, επί ίσοις όροις με τους πολωνούς πολίτες, στην ίδια βάση και στον ίδιο βαθμό. Στην πράξη, ωστόσο, οι αλλοδαποί σπάνια παραπέμπονται σε ειδικούς ιατρούς – αλλά φαίνεται ότι αυτό οφείλεται επίσης στη γενική έλλειψη ειδικών ιατρών. Επιπλέον, φαίνεται ότι δεν υπάρχουν ιατροί παρόντες στα κέντρα ανά πάσα στιγμή και ότι οι ιατροί πρέπει να κληθούν να μεταβούν σε αυτά.

Επικοινωνία με τον έξω κόσμο – Σύμφωνα με τις ΜΚΟ, η επικοινωνία είναι ανεμπόδιστη. Αυτό είναι θετικό: οι κρατούμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με ΜΚΟ, δικηγόρους,

διπλωματικούς αντιπροσώπους, συγγενείς, φίλους και ιερείς τηλεφωνικώς, μέσω τηλεομοιοτυπίας, διά ζώσης ή εγγράφως όσο συχνά το επιθυμούν, αλλά δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή στο Διαδίκτυο. Ωστόσο, ΜΚΟ εκφράζουν την ανησυχία τους όσον αφορά το γεγονός ότι τα τέσσερα νέα κέντρα που κατασκευάσθηκαν στην Πολωνία είναι πολύ απομονωμένα, γεγονός που καθιστά την επικοινωνία με τον έξω κόσμο πολύ δύσκολη στην πράξη.

Ενημέρωση των κρατουμένων – Πληροφορίες σχετικά με το καθεστώς αλλοδαπού και τα δικαιώματά του παρέχονται στον ενδιαφερόμενο κατά τον χρόνο της κράτησης. Ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται για τα δικαιώματά του ως αλλοδαπού σε γλώσσα την οποία κατανοεί. Οι πληροφορίες σχετικά με τους λόγους της κράτησης και της απομάκρυνσής τους είναι κατανοητές από τους κρατούμενους. Ωστόσο, σύμφωνα με ΜΚΟ, οι αλλοδαποί δεν κατανοούν πραγματικά τη διαδικασία ασύλου και τις νομικές δυνατότητες προσβολής μιας εντολής κράτησης. Διατίθενται πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και ΜΚΟ.

Η πρόσβαση σε δικηγόρους στις εγκαταστάσεις κράτησης είναι περιορισμένη, καθώς δεν υπάρχει κρατικό σύστημα νομικής αρωγής. Οι μόνοι προσπελάσιμοι δικηγόροι είναι δικηγόροι ΜΚΟ. Οι δικηγόροι που παρέχουν νομική αρωγή σε χώρους κράτησης είναι λιγότεροι από δέκα. Το HNLAC παρέχει τακτικά τις υπηρεσίες του στο Lesznowola, αλλά δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε όλες τις ανάγκες του κέντρου. Άλλοι χώροι κράτησης δεν διαθέτουν καμία αρωγή.

Σχόλια σχετικά με τα κέντρα υποδοχής

Σύμφωνα με ΜΚΟ, υπάρχουν αίθουσες κοινωνικής συναναστροφής/προσευχής σε κάθε εγκατάσταση καθώς και αίθουσες παιχνιδιού και μάθησης για τα παιδιά. Το επίπεδο εξοπλισμού των εν λόγω αιθουσών ποικίλλει. Με χρηματοδότηση της ΕΕ, η Υπηρεσία Αλλοδαπών αναβάθμισε την παροχή εξοπλισμού, την παροχή εντύπων σε ξένες γλώσσες και τα εργαλεία διδασκαλίας στις εγκαταστάσεις υποδοχής. Σε πολλά κέντρα δημιουργήθηκαν αίθουσες πληροφορικής. Σε ορισμένα κέντρα υποδοχής υπάρχουν νηπιαγωγεία.

Η κοινωνική βοήθεια η οποία είναι διαθέσιμη επί του παρόντος στα πρόσωπα που βρίσκονται σε κέντρα υποδοχής είναι ανεπαρκής, και οι αρχές πρέπει να ενθαρρυνθούν να αυξήσουν τον αριθμό των κοινωνικών λειτουργών.

Νομική αρωγή – Η νομική αρωγή παρέχεται από ΜΚΟ στην πλειονότητα των κέντρων υποδοχής, καθώς και στα γραφεία τους. Ωστόσο, οι εν λόγω ΜΚΟ βρίσκονται μακριά από ορισμένα κέντρα υποδοχής, γεγονός που περιορίζει την πρόσβαση στην εν λόγω αρωγή σε ορισμένες περιοχές διαμονής καθώς και για τα άτομα με αναπηρίες. Οι οικονομικοί περιορισμοί των οργανώσεων είχαν επίσης ως αποτέλεσμα να μειώσουν τις επισκέψεις τους.

Εκπαίδευση
Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, όλοι οι αιτούντες άσυλο και τα παιδιά πρόσφυγες έχουν πρόσβαση στη δωρεάν εθνική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το ποσοστό φοίτησης ήταν 97% (836 παιδιά) τον Σεπτέμβριο του 2007. Περισσότερα από 70 σχολεία δέχονται παιδιά πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο.

Ωστόσο, υπάρχουν αρκετά εμπόδια στην εκπαίδευση: επιπλέον των αρχικών γλωσσικών εμποδίων, δεν έχει θεσπισθεί κανένας μηχανισμός για τη διευκόλυνση της ένταξης των

αλλοδαπών παιδιών στο πολωνικό σύστημα εκπαίδευσης.

Συνεργασία με τις πολωνικές αρχές
Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες γνωστοποίησε στην αντιπροσωπεία τις εμπειρίες της από τη συνεργασία με τις πολωνικές αρχές: παρασχέθηκε ελεύθερη πρόσβαση στην εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σε όλα τα κέντρα (ανοικτά και κλειστά)· ενίοτε οι αρχές καλούν τις ΜΚΟ, προκειμένου να βοηθήσουν τους πρόσφυγες. Οι αρχές συμβουλεύονται την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και τις ΜΚΟ στο νομοπαρασκευαστικό στάδιο.

Χρηματοδότηση ΜΚΟ
Ένα άλλο ζήτημα που συζητήθηκε ήταν η χρηματοδότηση των ΜΚΟ. Οι οργανώσεις ανέφεραν ότι χρηματοδοτούνται από κεφάλαια του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τους Πρόσφυγες· ωστόσο, αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες όσον αφορά τη συγχρηματοδότηση των σχεδίων (επί του παρόντος, εξακολουθεί να απαιτείται ποσοστό συγχρηματοδότησης 25%). Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ενημέρωσε ότι το 2008 το ύψος της συγχρηματοδότησης θα είναι της τάξεως του 15%.

Συνάντηση με αρμόδιες για τη μετανάστευση και το άσυλο αρχές, Τρίτη 1η Απριλίου 2008

Την πρώτη ημέρα πραγματοποιήθηκε ενημερωτική συνάντηση, με στόχο την παρουσίαση των κύριων γραμμών της πολωνικής πολιτικής ασύλου, με τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, τον Διευθυντή του Τμήματος Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοίκησης, τον Διευθυντή του Γραφείου Διεθνούς Συνεργασίας στην Υπηρεσία Αλλοδαπών, και με εκπροσώπους της συνοριοφυλακής.

Οι αρχές εξήγησαν στην αντιπροσωπεία την κατάσταση και το καθεστώς προστασίας των αλλοδαπών στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας

Παρουσίασαν τις βασικές πολωνικές νομικές πράξεις σχετικά με τη μετανάστευση, τους κύριους κρατικούς διοικητικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μετανάστευσης, τα καθήκοντα της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, τους κύριους οργανισμούς και μη κυβερνητικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μετανάστευσης.

Παρέσχον επίσης μια επισκόπηση της μετανάστευσης στην Πολωνία κατά την περίοδο 2004-2007 (κύριες ιθαγένειες – ουκρανική, λευκορωσική, ρωσική, αρμενική, βιετναμέζικη και άλλες).

Επίσης, εξήγησαν τους τύπους προστασίας που παρέχεται στους αλλοδαπούς στο έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Οι ακόλουθοι τύποι προστασίας είναι διαθέσιμοι στους αλλοδαπούς στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας:

- καθεστώς πρόσφυγα δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967,
- άσυλο,
- άδεια ανεκτής παραμονής,
- προσωρινή προστασία.

Οι ομιλητές παρουσίασαν επίσης το σύστημα διεκπεραίωσης των αιτήσεων αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα:

Διαδικασία αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα

Στάδιο 1
Υποβολή της αίτησης αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα στον προϊστάμενο της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, μέσω:

- του προϊσταμένου της μονάδας συνοριοφυλακής που είναι υπεύθυνη για την πόλη της Βαρσοβίας (στην περίπτωση αλλοδαπών που διαμένουν στην Πολωνία)·
- των προϊσταμένων μονάδων συνοριοφυλακής (κατά την είσοδο στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας).

Στάδιο 2
Διαβίβαση της αίτησης στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Αλλοδαπών

Δυνατότητες:

1. Διαδικασία Δουβλίνου
2. Διαδικασία καθεστώτος πρόσφυγα
3. Επισπευσμένη διαδικασία καθεστώτος πρόσφυγα (όταν η αίτηση είναι σαφώς αδικαιολόγητη)

Στάδιο 3
Πρωτοβάθμια αρχή – Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Αλλοδαπών
Δυνατότητες:

1. Χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης (1951)
2. Έκδοση ταξιδιωτικού εγγράφου δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης
3. Άρνηση αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα και χορήγηση άδειας ανεκτής παραμονής
4. Άρνηση αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα και έκδοση εντολής αναχώρησης από την επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας

Στάδιο 4
Δευτεροβάθμια αρχή – Συμβούλιο Προσφύγων
Δυνατότητες:

1. Χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα
2. Επιβεβαίωση της απόφασης της πρωτοβάθμιας αρχής - βοεβοδάτο/κύριο διοικητικό δικαστήριο
3. Επιβεβαίωση της απόφασης της πρωτοβάθμιας αρχής και χορήγηση άδειας ανεκτής παραμονής - βοεβοδάτο/κύριο διοικητικό δικαστήριο
4. Αποστολή αίτησης για επανεξέταση

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας:

Περίπτωση 1: Ο αλλοδαπός δεν διαθέτει άδεια εισόδου ή παραμονής ---
Δυνατότητες:

1. *Ο αλλοδαπός στεγάζεται εκτός κέντρου*
2. *Ο αλλοδαπός στεγάζεται σε κέντρο (κατόπιν αιτήματος του αλλοδαπού)*
3. *Ο αλλοδαπός στεγάζεται σε κέντρο ασφαλείας, ή εκτελείται εντολή σύλληψης προ της απέλασης (δυνάμει δικαστικής απόφασης για διάστημα 30 ημερών, το οποίο μπορεί να παραταθεί σε 1 έτος κατά μέγιστο) – Δεν ισχύει για: ασυνόδευτους ανηλίκους και*

αλλοδαπούς των οποίων η σωματική ή ψυχική κατάσταση υποδεικνύει ότι πάσχουν από αναπηρίες ή υπήρξαν θύματα βίας

Περίπτωση 2: Ο αλλοδαπός διαθέτει άδεια εισόδου ή παραμονής
Δυνατότητες:

4. *Ο αλλοδαπός στεγάζεται εκτός κέντρου*
5. *Ο αλλοδαπός στεγάζεται σε κέντρο (κατόπιν αιτήματος του αλλοδαπού)*

Οι αρχές παρουσίασαν τις αιτήσεις αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα και την έκβασή τους στο διάστημα 2001-2007.

Ποσοστά αναγνώρισης το 2006 και το 2007 :
Το 2006, 7 092 άτομα υπέβαλαν αίτηση χορήγησης ασύλου στην Πολωνία. Χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα σε 423 άτομα, και άδεια ανεκτής παραμονής σε 2 048 άτομα.

Το 2007, 10 048 άτομα υπέβαλαν αίτηση χορήγησης ασύλου στην Πολωνία. Χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα σε 116 άτομα, και άδεια ανεκτής παραμονής, σε πρώτο βαθμό, σε 2 866 άτομα.

Από αυτά τα 10 048 άτομα που υπέβαλαν αίτηση ασύλου, 8 415 ήταν πολίτες τσετσενικής καταγωγής από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Οι αρχές εξήγησαν επίσης την έννοια της ανεκτής παραμονής.
Η απόφαση άρνησης αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα σε αλλοδαπούς μπορεί να περιλαμβάνει τη χορήγηση άδειας ανεκτής παραμονής, εάν ο αλλοδαπός μπορεί να απελαθεί μόνον σε χώρα στην οποία:

- απειλείται το δικαίωμά του στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια,

- μπορεί να πέσει θύμα βασανιστηρίων, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, ή

- μπορεί να υποχρεωθεί σε καταναγκαστική εργασία,

- μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα δίκαιης δίκης, ή

- μπορεί να του επιβληθεί ποινή χωρίς να υπάρχει νομική βάση,

όπως ορίζεται στη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (1950).

Οι αρχές παρέσχον επίσης εξηγήσεις σχετικά με τη διαδικασία του Δουβλίνου (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου).

Η μεγαλύτερη ομάδα αλλοδαπών που υπάχθηκαν στη διαδικασία του Δουβλίνου στο διάστημα 2004-2007 ήταν πολίτες τσετσενικής καταγωγής από τη Ρωσική Ομοσπονδία.
Οι κύριες χώρες από/προς τις οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταφορές ήταν οι εξής: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Νορβηγία και Γερμανία.

Παροχή συνδρομής σε αλλοδαπούς αιτούντες καθεστώς πρόσφυγα

Ο αλλοδαπός που υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα μπορεί να ζητήσει την παροχή συνδρομής κατά το διάστημα της διαδικασίας και για διάστημα 14 ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της οριστικής απόφασης στην υπόθεση (το εν λόγω διάστημα μπορεί να παραταθεί έως 3 μήνες).
Ορισμένοι αλλοδαποί στεγάζονται σε κέντρα, σε άλλους παρέχεται χρηματικό επίδομα για την κάλυψη προσωπικών εξόδων κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο έδαφος της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Παρέχεται ιατρική περίθαλψη σε όλους.

Οι αρχές παρουσίασαν την τροποποίηση του νόμου της 13ης Ιουνίου 2003 για την παροχή προστασίας στους αλλοδαπούς στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας.

Στις 18 Μαρτίου 2008 το κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Πολωνίας ενέκρινε πράξη η οποία τροποποιεί τον νόμο για την παροχή προστασίας στους αλλοδαπούς στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Αναμένεται ότι οι νέες διατάξεις θα τεθούν σε ισχύ στα μέσα Μαΐου 2008.

Στόχος είναι επίσης η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ μέσω της μεταφοράς των ακόλουθων διατάξεων:

- οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους·
- οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Συνάντηση με τον κ. Piotr STACHAŃCZYK, υφυπουργό Εσωτερικών και Διοίκησης, Τετάρτη 2 Απριλίου 2008

Ο υφυπουργός Piotr Stachańczyk είναι αρμόδιος, μεταξύ άλλων, για το Τμήμα Ιθαγένειας και Επαναπατρισμού, το Τμήμα Μεταναστευτικής Πολιτικής, το Νομικό Τμήμα και τα ευρωπαϊκά προγράμματα (αρμόδια για την εφαρμογή αρχή).

Η συνάντηση έλαβε χώρα την Τετάρτη 2 Απριλίου 2008. Ήταν μια καλή ευκαιρία για να ληφθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το σύστημα χορήγησης ασύλου στην Πολωνία και σχετικά με τη λειτουργία των ανοικτών και κλειστών κέντρων για μετανάστες και αιτούντες άσυλο.

Η συζήτηση ξεκίνησε με τις διαφορές μεταξύ της *υποδοχής* αιτούντων άσυλο –που αφορά τη μεγάλη πλειονότητα αυτών– και της *κράτησης* αιτούντων άσυλο. Ο υπουργός επιβεβαίωσε ότι υπάρχουν ένδικα μέσα προσφυγής κατά της κράτησης και ότι τα νεαρά ασυνόδευτα άτομα, τα ευάλωτα άτομα και τα άτομα με αναπηρίες δεν κρατούνται.

Η συζήτηση συνεχίσθηκε σχετικά με τη διαδικασία του Δουβλίνου, την έννοια της προδήλως αδικαιολόγητης αίτησης και την τυποποιημένη διαδικασία αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα.

Ο υπουργός ρωτήθηκε σχετικά με τον αριθμό των αλλοδαπών που μεταφέρθηκαν στο πλαίσιο της εφαρμογής της διαδικασίας του Δουβλίνου.

Ζητήθηκε από την Πολωνία να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση των ακόλουθων αιτήσεων αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα:

- 2004 (1 Μαΐου - 31 Δεκεμβρίου) – 356 αλλοδαποί,
- 2005 – 1197 αλλοδαποί,
- 2006 – 1418 αλλοδαποί,
- 2007 – 1237 αλλοδαποί.

Η Πολωνία μετέφερε σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- 2004 (1 Μαΐου - 31 Δεκεμβρίου) – 11 αλλοδαπούς,
- 2005 – 134 αλλοδαπούς,
- 2006 – 174 αλλοδαπούς,
- 2007 – 68 αλλοδαπούς.

Ένα άλλο θέμα που συζητήθηκε ήταν η ανεκτή παραμονή. Ο υπουργός ανέφερε ότι από το 2003 έχουν εκδοθεί περίπου 7000 τέτοιες άδειες. Σύμφωνα με τον υπουργό, το ελλείπον στοιχείο σε σύγκριση με το καθεστώς πρόσφυγα είναι το στοιχείο ένταξης και τα ταξιδιωτικά έγγραφα που χορηγούνται δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης. Ο υπουργός επιβεβαίωσε τα διάφορα δικαιώματα των δικαιούχων της άδειας ανεκτής παραμονής, στα οποία περιλαμβάνεται και το δικαίωμα ταξιδίου στον χώρο Σένγκεν.

Όσον αφορά την εκπαίδευση των ανηλίκων αιτούντων άσυλο, ο υπουργός επιβεβαίωσε ότι 97% αυτών έχουν πρόσβαση σε κανονική εκπαίδευση, σε πολωνικά σχολεία, μαζί με τα παιδιά Πολωνών. Ωστόσο, στα κέντρα κράτησης δεν παρέχεται εκπαίδευση σε συνεχή βάση. Πρόθεση της κυβέρνησης είναι να αντιμετωπίσει το εν λόγω πρόβλημα: επί του παρόντος έχουν προκηρυχθεί εκπαιδευτικές θέσεις για εκπαιδευτές, εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς λειτουργούς.

Ένα άλλο ζήτημα που εξετάσθηκε ήταν η κατανομή των ιθαγενειών των αιτούντων άσυλο. Ο υπουργός εξήγησε ότι 90% εξ αυτών προέρχονται από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Οι υπόλοιποι προέρχονται από τη Λευκορωσία, την Ουκρανία, το Πακιστάν, τη Σρι Λάνκα.

Η Πολωνία αποτελεί κράτος διέλευσης για ορισμένους από τους μετανάστες, αλλά όχι για τους προερχόμενους από την Αρμενία και το Βιετνάμ, για τους οποίους η Πολωνία αποτελεί χώρα τελικού προορισμού.

Ο υπουργός ρωτήθηκε κατά πόσον ο αριθμός των λαθρομεταναστών αυξάνει σε περίπτωση αύξησης της τιμής των θεωρήσεων. Ο υπουργός απάντησε ότι δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο.

Επισκέψεις στα κέντρα

1. ΦΥΛΑΣΣΟΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΣΤΟ LESZNOWOLA

Την Τρίτη 1η Απριλίου 2008, μέλη της αντιπροσωπείας επισκέφθηκαν το φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Lesznowola.

Εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοίκησης συνόδευσαν την αντιπροσωπεία του ΕΚ και παρέσχον εξηγήσεις σχετικά με το κέντρο στα μέλη της αντιπροσωπείας.

Το φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Lesznowola βρίσκεται σε απόσταση περίπου 10 χλμ από το Grójec και 45 χλμ από τη Βαρσοβία. Πρόκειται για ένα παλαιό κέντρο, το οποίο

επιβλέπεται από την αστυνομία. Το κτίριο κατασκευάσθηκε το 1996 και ανακαινίσθηκε το 2006. Πραγματοποιούνται ανακαινίσεις ανά διετία. Η μέγιστη χωρητικότητα των εγκαταστάσεων είναι 131 άτομα, σε δύο πτέρυγες. Η πτέρυγα ανδρών μπορεί να στεγάσει 100 άτομα και η πτέρυγα γυναικών και οικογενειών έως 31. Η εγκατάσταση έχει συνολική έκταση 2 εκταρίων, συμπεριλαμβανομένου 1 εκταρίου περίπου με γρασίδι. Στο μέλλον, τη διαχείριση του κέντρου θα αναλάβει η συνοριοφυλακή.

Πρόκειται για μια εγκατάσταση διοικητικής κράτησης, η οποία προορίζεται για αιτούντες άσυλο καθώς και για πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην Πολωνία. Το κέντρο δέχεται επίσης οικογένειες και παιδιά, ανύπαντρες μητέρες, ασθενείς που δεν είναι δυνατόν να στεγασθούν σε εγκαταστάσεις που προορίζονται για συλληφθέντες με σκοπό την απέλαση.

Το κέντρο διαθέτει δύο κτίρια – ένα για τις γυναίκες και τις οικογένειες και ένα για τους άνδρες.
Η αντιπροσωπεία συνάντησε κρατουμένους από διάφορες χώρες: Βιετνάμ, Τσετσενία, Πακιστάν, Αρμενία και Λευκορωσία.

Οι κρατούμενοι στεγάζονται σύμφωνα με τη γλώσσα και τις πολιτισμικές ομάδες στις οποίες ανήκουν.

Ορισμένα από τα δωμάτια ήταν καθαρά και όμορφα διακοσμημένα, ενώ άλλα δεν ήταν, ανάλογα με τα άτομα που έμεναν σε αυτά και στις προσπάθειες που κατέβαλλαν για τον σκοπό αυτόν.

Οι συνθήκες δεν είναι καλές. Υπάρχει μια τραπεζαρία, αλλά το κέντρο δεν διαθέτει εγκαταστάσεις για παιδιά, όπως αίθουσα παιχνιδιού ή παιδική χαρά, και κυρίως δεν υπάρχει εκπαιδευτικό υλικό. Τα παιδιά σχολικής ηλικίας δεν μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα.

Οι υγειονομικές εγκαταστάσεις είναι ανεπαρκείς για τον αριθμό των κρατουμένων. Είναι ακάθαρτες, ιδίως στην πτέρυγα των ανδρών, και είναι προφανές ότι χρειάζονται ανακαίνιση.

Υπάρχει βιβλιοθήκη με μερικά βιβλία σε διάφορες γλώσσες (ρωσικά, αγγλικά και πολωνικά) καθώς και ορισμένες ξενόγλωσσες εφημερίδες.

Οι κρατούμενοι έχουν πρόσβαση σε υπαίθριο χώρο σε μια μεγάλη αυλή με γρασίδι και δένδρα, η οποία περιβάλλεται από έναν τοίχο από τούβλα, με διατάξεις ασφάλειας. Ωστόσο, η πρόσβαση στον υπαίθριο χώρο περιορίζεται σε μερικές μόνον ώρες καθημερινά, ακόμη και για τα παιδιά.

Η επικοινωνία με τον έξω κόσμο είναι απεριόριστη, αλλά είναι δύσκολη στην πράξη λόγω της απομακρυσμένης τοποθεσίας του κέντρου. Οι κρατούμενοι δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή στο Διαδίκτυο.

2. ΦΥΛΑΣΣΟΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΣΤΟ ΒΙΑΛΑ PODLASKA (ΚΕΝΤΡΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΠΕΛΑΣΗΣ ΣΤΟ ΒΙΑΛΑ PODLASKA)

Το δεύτερο κέντρο στο οποίο πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, την Τετάρτη 2 Απριλίου 2008,

ήταν το φυλασσόμενο κέντρο αλλοδαπών στο Biała Podlaska.

Το εν λόγω κέντρο είναι ένα από τα τέσσερα κέντρα που κατασκευάσθηκαν πολύ πρόσφατα στην Πολωνία. Άρχισε να δέχεται αλλοδαπούς στα τέλη Ιανουαρίου του 2008.

Το κέντρο διαχειρίζεται η συνοριοφυλακή. Εκπρόσωπος της συνοριοφυλακής και του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοίκησης συνόδευσε την αντιπροσωπεία του ΕΚ και παρέσχε στα μέλη της μια συνολική παρουσίαση της συναφούς δραστηριότητας της συνοριοφυλακής.

Το κέντρο διαθέτει σύγχρονο εξοπλισμό και εγκαταστάσεις και μια μεγάλη αυλή. Φαίνεται κατάλληλο για την υποδοχή ατόμων, παρότι τα συρματοπλέγματα δίνουν την εντύπωση φυλακής.

Πριν από την ξενάγηση, οι αρχές του κέντρου προέβησαν σε παρουσίαση στην αντιπροσωπεία.
Παρουσίασαν τις διατάξεις που αφορούν τη λειτουργία των κέντρων ασφαλείας και των κέντρων κράτησης προ της απέλασης.

Εξήγησαν ότι ένας αλλοδαπός τοποθετείται σε κέντρο ασφαλείας, εάν:

- αυτό είναι απαραίτητο για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας που αφορά την απέλαση, ή την ανάκληση της άδειας εγκατάστασης στη χώρα ή της άδειας διαμονής υπό καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ υπηκόου τρίτης χώρας·
- υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστεύεται ότι ο αλλοδαπός θα αποφύγει την εκτέλεση της εντολής απέλασης ή της απόφασης ανάκλησης της άδειας εγκατάστασης ή της άδειας διαμονής υπό καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ υπηκόου τρίτης χώρας·
- ο αλλοδαπός θα περάσει ή θα επιχειρήσει να περάσει παράνομα τα σύνορα, εάν δεν μεταφερθεί αμέσως στα σύνορα.

Ο αλλοδαπός τοποθετείται σε κέντρο ασφαλείας ή κρατείται πριν από την απέλαση δυνάμει δικαστικής απόφασης.

Οι αρχές του κέντρου παρέσχον στην αντιπροσωπεία στατιστικά στοιχεία σχετικά με τους αλλοδαπούς κρατούμενους.

Αλλοδαποί που τοποθετήθηκαν στο κέντρο ασφαλείας και στο κέντρο κράτησης προ της απέλασης στο Biała Podlaska (από την 31η Ιανουαρίου 2008 έως την 1η Απριλίου 2008)

ιθαγένεια	αριθμός ατόμων στο κέντρο κράτησης προ της απέλασης	αριθμός ατόμων στο κέντρο ασφαλείας
αρμενική	1	3
κινεζική	4	
ρωσική	2	27
τυνησιακή	1	
ουκρανική	1	
βιετναμέζικη	11	
	Σύνολο 20	Σύνολο 30

Εννέα από τα ανωτέρω άτομα δήλωσαν την πρόθεσή τους να υποβάλουν αίτηση αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα.

Κατά τον χρόνο της επίσκεψης, τα ακόλουθα άτομα βρίσκονταν στο κέντρο:

ιθαγένεια	αριθμός ατόμων στο κέντρο κράτησης προ της απέλασης	αριθμός ατόμων στο κέντρο ασφαλείας
κινεζική	4	
ρωσική	0	16
ουκρανική	1	
βιετναμέζικη	4	
	Σύνολο 9	Σύνολο 16

Το κέντρο διαθέτει διάφορα τμήματα:

- Τμήμα γυναικών, 50 θέσεις
- Τμήμα ανδρών, 70 θέσεις
- Τμήμα οικογενειών και ανηλίκων, 32 θέσεις
- Κελιά-κατοικίες στο κέντρο κράτησης, 24 θέσεις
- Εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης

Υπάρχει Τμήμα Εκπαίδευσης, με τις εξής αρμοδιότητες:

- οργάνωση και καθοδήγηση ψυχαγωγικών και αθλητικών δραστηριοτήτων για τους κρατουμένους,
- δραστηριότητες διευκόλυνσης της ανάπτυξης των ανηλίκων που τοποθετούνται στο κέντρο ασφαλείας,
- φροντίδα των ασυνόδευτων ανηλίκων που τοποθετούνται στο κέντρο ασφαλείας,
- διαχείριση της βιβλιοθήκης και προσδιορισμός αναγκών πρόσθετου αποθέματος για τη συμπλήρωση του υλικού της βιβλιοθήκης στις γλώσσες των υπαρχόντων αλλοδαπών κρατουμένων του κέντρου, καθώς και πρόσθετου υλικού με πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των αλλοδαπών στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Πολωνίας και άλλων κρατών μελών της ΕΕ,
- συνεντεύξεις κρατουμένων, προκειμένου να εντοπισθούν θύματα «εμπορίας ανθρώπων».

- Υπάρχει επίσης μια ομάδα συνοδείας, η οποία είναι αρμόδια για τη μεταφορά αλλοδαπών, τη μεταφορά κρατουμένων σε κέντρα υγειονομικής περίθαλψης, την παρακολούθηση των ατόμων που υποβάλλονται σε νοσοκομειακή θεραπεία (συμπεριλαμβανομένης 24ωρης παρακολούθησης), καθώς και ένα Τμήμα Τήρησης Αρχείου, το οποίο είναι αρμόδιο για την παραλαβή και τη διεκπεραίωση της καταχώρισης των αλλοδαπών, την απελευθέρωση αλλοδαπών, το άνοιγμα και την ενημέρωση προσωπικών φακέλων κλπ.

Υπήρχαν πολύ λίγα άτομα στο κέντρο κατά τον χρόνο της επίσκεψης, αλλά αρκετές οικογένειες με μικρά παιδιά ανέφεραν ότι ετοιμάζονταν για τη μεταφορά τους σε ανοικτό κέντρο.

Κατά τον χρόνο της επίσκεψης δεν υπήρχε ιατρός ή κοινωνικός λειτουργός στο κέντρο.

3. ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΣΤΟ LININ

Η επίσκεψη στο εν λόγω κέντρο πραγματοποιήθηκε από την κ. Urszula GACEK στις 18 Απριλίου 2008.

Η λειτουργική χωρητικότητα του εν λόγω κέντρου είναι 330 άτομα. Επί του παρόντος διαμένουν σε αυτό 433 άτομα, εκ των οποίων περίπου 50 έπρεπε στην πραγματικότητα να είχαν φύγει από το κέντρο, αλλά παραμένουν εκεί κατόπιν αιτήματός τους, συνήθως επειδή αναζητούν εναλλακτική στέγη.

Στο κέντρο δεν υπάρχουν ασυνόδευτοι ανήλικοι. Η μεγάλη πλειονότητα αποτελείται από οικογένειες με παιδιά. Υπάρχει μια μικρή ομάδα μόνων ανδρών.

Υπάρχουν εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις για τα παιδιά. Υπάρχει νηπιαγωγείο για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Τα μεγαλύτερα παιδιά που μόλις αφίχθηκαν στην Πολωνία παρακολουθούν μαθήματα στο κέντρο μέχρις ότου μπορέσουν να ενταχθούν στα κανονικά τοπικά σχολεία (δηλαδή μέχρι να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες στην πολωνική γλώσσα). Εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, αρχίζουν να παρακολουθούν μαθήματα σε 5 τοπικά σχολεία. Λειτουργεί σύλλογος μετά το σχολείο, στον οποίο παρέχονται στα παιδιά βοήθεια για τα μαθήματά τους καθώς και συνεχή μαθήματα πολωνικής γλώσσας.

Στο κέντρο δεν υπάρχουν διερμηνείς. Όλοι σχεδόν οι διαμένοντες στο κέντρο είναι από την Τσετσενία και μιλούν ρωσικά. Το προσωπικό του κέντρου μιλά ρωσικά. Οι εισαγωγές και οι συστάσεις γίνονται στα ρωσικά.

Παρέχεται νομική εκπροσώπηση από ΜΚΟ. Διάφορες ΜΚΟ παρέχουν επίσης καλοκαιρινές κατασκηνώσεις για τα παιδιά και επαγγελματική κατάρτιση. Στενότερη συνεργασία φαίνεται να υπάρχει με την PAH (Polska Akcja Humanitarna).

Το άτομο με τη μεγαλύτερη παραμονή στο κέντρο βρίσκεται εκεί εδώ και 4 έτη.

Το κέντρο δεν διαθέτει προσωπικό φύλαξης. Πρόκειται για ανοικτή εγκατάσταση. Οι διαμένοντες σε αυτό έχουν ελευθερία κινήσεων εντός και εκτός του κέντρου.

Ψυχολόγος επισκέπτεται το κέντρο σε τακτική βάση. Υπάρχει ιατρικό κέντρο επιτόπου με ιατρό και νοσοκόμα στη διάρκεια του κανονικού ωραρίου εργασίας. Για έκτακτα περιστατικά εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας, οι διαμένοντες στο κέντρο υποβάλλονται σε θεραπεία σε τοπικά ιατρικά κέντρα και νοσοκομεία. Μπορούν να επιλέξουν να υποβληθούν σε θεραπεία εκτός του κέντρου. Οδοντιατρικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ειδικών ιατρών παρέχονται εκτός του κέντρου. Οι διαμένοντες στο κέντρο δεν πληρώνουν για τη θεραπεία ούτε για τα φάρμακα.

Κατά τη διάρκεια της ημέρας προσφέρονται δραστηριότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν μαθήματα ραπτικής και πολωνικής γλώσσας. Στο παρελθόν, παρέχονταν μαθήματα κομμωτικής και περιποίησης χεριών καθώς και επαγγελματική κατάρτιση καταλληλότερη για τους άνδρες που διέμεναν στο κέντρο (οικοδομικές εργασίες, μαθήματα οδήγησης βαρέων οχημάτων). Ωστόσο, σε πολλές από τις εν λόγω δραστηριότητες δεν υπήρχε μεγάλη συμμετοχή, ιδίως από τους άνδρες.

Υπάρχει τζαμί εντός του κέντρου κράτησης.

Οι διαμένοντες στο κέντρο δεν έχουν δικαίωμα εργασίας, εκτός εάν η εξέταση της αίτησής τους απαιτήσει περισσότερο από ένα έτος. Πράγματι, σύμφωνα με την οδηγία για τις

συνθήκες υποδοχής, οι αιτούντες άσυλο δεν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας επί ένα έτος.

Κάθε άτομο που διαμένει στο κέντρο λαμβάνει μηνιαίο επίδομα 70 πολωνικών ζλότι. Επιπλέον, κάθε παιδί προσχολικής και σχολικής ηλικίας λαμβάνει ημερήσιο επίδομα τροφίμων 9 πολωνικών ζλότι. Οι γονείς πρέπει να ετοιμάζουν οι ίδιοι τα γεύματα των παιδιών από τις προμήθειες που αγοράζουν στα τοπικά καταστήματα. Οι ενήλικοι δικαιούνται τρία γεύματα την ημέρα στην καντίνα. Συχνά το επίδομα τροφίμων των παιδιών χρησιμοποιείται ως de facto «μισθός» για την οικογένεια. Τα έξοδα ταξιδίου για ιατρικές επισκέψεις και άλλα απαραίτητα ταξίδια επιστρέφονται. Τα παιδιά χρησιμοποιούν δωρεάν λεωφορεία για τη μετάβασή τους στο σχολείο. Τα σχολικά βιβλία και οι σχολικές στολές παρέχονται δωρεάν.

Η στέγαση είναι στοιχειώδης, αλλά χωρίς υπερβολικό συνωστισμό. Οι οικογένειες στεγάζονται σε δωμάτια 4, 6 ή 8 ατόμων. Ποτέ δεν τοποθετούνται μαζί με τις οικογένειες άτομα που δεν είναι συγγενείς τους. Επί του παρόντος μερικές οικογένειες ζουν σε έναν διευθετημένο κοιτώνα, αλλά διασφαλίζεται η ιδιωτικότητα και η προσωπική ζωή κάθε οικογένειας. Υπάρχει ευρεία πρόσβαση σε κοινές εγκαταστάσεις κουζίνας και λουτρών. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις ανακαινίσθηκαν πρόσφατα (2005) και είναι σε καλή κατάσταση. Η καθαριότητα στους κοινόχρηστους χώρους εξαρτάται στην πραγματικότητα από την προθυμία των διαμενόντων στο κέντρο να καθαρίζουν τον χώρο τους. Μια πτέρυγα κατοικίας διέθετε εξαιρετικά καθαρούς κοινόχρηστους χώρους, ενώ η άλλη ήταν πολύ λιγότερο προσεγμένη.

Τα γεύματα που παρέχονται στην καντίνα είναι διατροφικά ισορροπημένα. Λαμβάνουν υπόψη τις θρησκευτικές διατροφικές απαιτήσεις για τους, κυρίως, μουσουλμάνους διαμένοντες στον κέντρο, καθώς και για τους χορτοφάγους.

Τα παιδιά παρακολουθούν μαθήματα μετά το σχολείο. Υπάρχει καλά εξοπλισμένη παιδική χαρά και οργανώνεται καλοκαιρινή κατασκήνωση από εθελοντές ΜΚΟ.

Οι περισσότεροι διαμένοντες στο κέντρο διαθέτουν κινητά τηλέφωνα (ο δημόσιος τηλεφωνικός θάλαμος του κέντρου σπάνια χρησιμοποιείται). Δεν υπάρχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο στο κέντρο για τεχνικούς λόγους (αρκετά απομακρυσμένη τοποθεσία).

Γενικές παρατηρήσεις του εισηγητή

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Πολωνία κλήθηκε να αντιμετωπίσει τεράστιες προκλήσεις ως νέο κράτος μέλος, καθώς και τις αυξημένες πιέσεις που οφείλονται στις διατάξεις του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙ, η αντιπροσωπεία εξεπλάγη ευχάριστα: οι συνθήκες στα κέντρα ήταν γενικά καλές και εντυπωσιασθήκαμε επίσης από το καλό κλίμα καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής μας. Παρατηρήσαμε, ως πολύ θετικό στοιχείο, ότι δεν κρατούνταν αιτούντες άσυλο και δεν υπήρχαν απομονωμένοι ανήλικοι στα κλειστά κέντρα. Επομένως, ενθαρρύνουμε την κυβέρνηση να συνεχίσει την παρούσα πρακτική.

Συστάσεις

Παρότι τα κέντρα ήταν γενικά σε καλή κατάσταση, υπάρχουν κάποια περιθώρια βελτιώσεων. Επομένως, συνιστούμε έντονα τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

1. Ανακαίνιση εξοπλισμού και υγειονομικά πρότυπα

- Τα παλαιά κέντρα που δεν πληρούν απολύτως τις αναγκαίες απαιτήσεις σε εξοπλισμό και τα υγειονομικά πρότυπα πρέπει να ανακαινισθούν όσο το δυνατόν συντομότερα. Οι αρχές πρέπει να βρουν λύση για άλλη βραχυπρόθεσμη στέγαση κατά τη διάρκεια της ανακαίνισης για τους κρατούμενους στο κέντρο στο Lezsnowola.

2. Κράτηση ως ύστατη λύση

- Η κράτηση παιδιών, ακόμη και αν συνοδεύονται, πρέπει να αποφεύγεται. Όταν τα παιδιά πρέπει να είναι με τους γονείς τους, πρέπει να επιφυλάσσεται διαφορετική μεταχείριση στους γονείς. Η ευημερία και η εκπαίδευση των παιδιών είναι πρωταρχικής σημασίας.
- Πρέπει να εξετασθούν εναλλακτικές λύσεις στην κράτηση οικογενειών.
- Πρέπει να απαγορεύεται η κράτηση εγκύων!
- Όσον αφορά τον υψηλό αριθμό κελιών απομόνωσης – η απομόνωση είναι αποδεκτή μόνον ως εξαιρετικό μέτρο, όταν τα άτομα γίνονται βίαια. Η χρήση της απομόνωσης πρέπει να είναι η ύστατη λύση!

3. Εφαρμογή των διατάξεων για τα ευάλωτα πρόσωπα και τακτικές ιατρικές υπηρεσίες για τους κρατουμένους

- Εξασφάλιση της εφαρμογής στην πράξη των διατάξεων που αφορούν τα ευάλωτα πρόσωπα.
- Εξασφάλιση τακτικής ή μόνιμης ιατρικής, ψυχολογικής και ψυχιατρικής περίθαλψης για τους κρατουμένους!

4. Πρόσβαση σε δωρεάν νομική αρωγή

- Πρέπει να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δικηγόρους και σε δωρεάν νομική αρωγή. Ενθαρρύνουμε την κυβέρνηση να θεσπίσει ένα νόμο ο οποίος θα εξασφαλίζει νομική εκπροσώπηση.

Τέλος, καλούμε την Πολωνία να θεσπίσει όσο το δυνατόν συντομότερα το καθεστώς «επικουρικής προστασίας», σύμφωνα με την οδηγία 2005/85/ΕΚ, προκειμένου να τεθεί τέλος στο νομικό κενό του καθεστώτος της «ανεκτής παραμονής».

ANNEX 1

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA hEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

European Parliament
Committee on civil liberties, justice and home affairs
Delegation to Poland
1-3 April 2008

LIST OF PARTICIPANTS 11

Version 31.03.2008

MEMBERS OF THE EUROPEAN PARLIAMENT

Patrick GAUBERT (Head of delegation)
Wolfgang KREISSL-DÖRFLER (Rapporteur)

Martine ROURE
Bill NEWTON DUNN
Simon BUSUTTIL
Agustín DÍAZ DE MERA GARCÍA CONSUEGRA
Bárbara DÜHRKOP DÜHRKOP
Jean LAMBERT

Urszula GACEK (hors quota)
Genowefa GRABOWSKA (hors quota)

ASSISTANTS TO MEMBERS

Ouarda BENSOUAG (assistant to Patrick Gaubert)
Pauline CHAIGNE (assistant to Martine Roure)
Nadia EL BENNICH (assistant to Bill Newton Dunn)
Rachel SHEPPARD (assistant to Jean Lambert)

STAFF OF THE POLITICAL GROUPS

Joelle FISS (ALDE)
Annie LEMARCHAL (PES)
Christine SIDENIUS (Greens)
Michael SPEISER (EPP-ED)
Chiara TAMBURINI (GUE)

STAFF OF THE SECRETARIAT OF THE COMMITTEE ON CIVIL LIBERTIES, JUSTICE AND HOME AFFAIRS

Ana DUMITRACHE (Administrator)
Inke KALB (Administrator)

STAFF OF THE EP OFFICE IN WARSAW

Jacek SAFUTA (Head of Unit)

STAFF OF THE PRESS ROOM UNIT

Baptiste CHATAIN

INTERPRETERS

G. WOJCIK (FR)
P. PIGNOT (FR)
A. MANGELS (DE)
L. MAYER (DE)
A. GILLIES (EN)
K. SMART (EN)
D.NUNEZ GARZON (ES)
J. FERRER DEGLMANN (ES)
A. GRZADKOWSKI (PL)
M. ALBIN (PL)

For further information on the matters related to the visit to the centres for immigrants and asylum seekers, please contact

Ana DUMITRACHE
Administrator
European Parliament
Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs
Tel: 0032 (0)2/28 41416
Fax: 00 32 (0)2/28 44941
E-mail ana.dumitrache@europarl.europa.eu

For further information on the matters related to the visit to Frontex, please contact

Inke KALB
Administrator
European Parliament
Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs
Tel: 0032 (0)2/28 43090
Fax: 00 32 (0)2/28 44941
E-mail inke.kalb@europarl.europa.eu

ANNEX 2

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA hEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

European Parliament
Committee on civil liberties, justice and home affairs
Delegation to Poland
1-3 April 2008

Draft programme

Version of 01.04.2008

Tuesday, 1st April 2008

09:55 – 11:55	flight to Warsaw (SN5155 BRU WAW I)
11:55 – 13:00	transfer by bus to the hotel (Le Royal Meridien Bristol Hotel[1]) and registration
13:00 – 13:15	transfer by bus to the EP Office Warsaw
13:00 – 15:00	**working lunch** with UNHCR, IOM, NGOs
15:00 – 15:15	transfer by bus to the Ministry of Interior and Administration [2]
15:15 – 16:30	**introductory meeting, aiming at presenting the main lines of the Polish asylum policy** Presentations from: • Mr Rafał Rogala, Head of the Office for Foreigners • Ms Monika Prus, Director of the Migration Policy Department in the Ministry of Interior and Administration • Mr Marek Szonert, Direcor of the Office for International Cooperation at the Office for Foreigners • representatives of the Border Guards (names to be confirmed)
16:30 – 17:30	travel by bus to the **Garded centre for aliens Lesznowola**[3]

[1] Krakowskie Przedmiescie 42/44, Warsaw 00-325, Poland , Phone: (48)(22) 551 1000
[2] Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa
[3] ul. Wojska Polskiego 143, 05-600 Grójec

	This centre was built in the 90's and is managed by the Police. In future, the centre will be managed by the Border Guards. A representative of the Office for Foreigners and the Ministry of Interior and Administration will accompany the EP delegation
17:30 – 19:15	visit of the centre, discussion with the authorities
19:15 - 20:15	travel back to Warsaw
20.30 - 22.00	for those interested: **informal dinner with the liaison officer to Frontex of the UNHCR**

Wednesday, 2nd April 2008

09:00 – 11:00	travel by bus (with police escort) to the **Guarded Centre for Foreigners in Biała Podlaska** *This centre is one of the four centers recently built in Poland; it is managed by the Border Guards. A representative of the Border Guards and the Ministry of Interior and Administration will accompany the EP delegation and will provide for an overall presentation of the Border Guards activity in this matter.*
11:00 – 14:00	visit of the centre, discussion with the authorities and the staff; meeting with directors and experts from the Border Guards HQs
14:00 – 15:30	lunch
15:30 – 17:30	return to Warsaw
17:30 – 18:30	**meeting with Mr. Piotr STACHAŃCZYK, Undersecretary of State in the Ministry of the Interior and Administration, in charge with migration and asylum issues**
18:45 – 20:00	dinner

Thursday, 3rd April 2008

09:00 – 12:00	visit of **Frontex** [1] • welcome and general presentation by the Executive Director • presentations by different Heads of Unit • questions and answers
12:00 – 12:15	transfer by bus to the EP Office
12:15 – 13:15	**press conference** at the EP Office
13:15 – 13:30	transfer by bus to **Frontex**
13:30 – 15:00	lunch hosted by **Frontex**
15:00 – 15:15	transfer by bus to the hotel

Free return (Proposal: 19.45 – 21.50 return to Brussels (SN5160 WAW I BRU)

[1] Frontex, Rondo ONZ 1, 00-124 Warsaw, Poland, tel. (48 22) 544 95 00, fax. (48 22) 544 95 01

ANNEX 3

List of organisations and NGOs present on 1st April 2008 at the meeting with the LIBE delegation

UNHCR Poland
IOM International Organization for Migration
Helsinki Foundation for Human Rights in Poland Program Pomocy Prawnej dla Uchodzcow i Migrantow Legal Assistance to Refugees and Migrants
Polish Humanitarian Organization
Caritas Poland
The Halina Niec Legal Aid Center
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (Association for Legal Intervention)
Legal Clinic at the Warsaw University
The Rule of Law Foundation
Center for Migration Research: CMR
The Warsaw School of Social Psychology (SWPS)
La Strada Poland
Amnesty International - the Polish section.